

Brs. en zrs.,

In Jezus is God ons verschenen. Hij is een licht voor de volkeren, die vreugdevol optrekken, en Hem hun gaven aanbieden. Het feest van Epifanie voltooit onze kerstvoorstelling, en vult het geboorteverhaal van Lucas aan. Lucas vertelde ons van de bewoners van Bethlehem, die hun deuren stevig dicht hielden, en van de herders op het veld, die open stonden voor de goede boodschap; Matteüs laat zien dat ook niet-joden geroepen zijn het licht van het Evangelie te ontvangen, en dat wijsheid en rijkdom de weg naar Christus' licht niet hoeven te belemmeren, dat ook de groten der aarde zijn uitgenodigd om de hemelse koning te erkennen in het goddelijk kind.

Het Evangelie schildert met het verhaal van de drie wijzen die het Jezus-kind erkennen een verhaal. Hoe dit zo'n 2000 jaar geleden precies gebeurd is, wij weten het niet. Het is geen historisch verslag, het lijkt vooral een toekomstvisioen, een profetie. Zoals ook Jesaja ons zijn droom heeft overgeleverd. Maar deze beelden zijn meer dan menselijke fantasie: het zijn geïnspireerde teksten die ons iets laten zien van de plannen van God.

De viering vandaag zegt: Hij is verschenen als een Kind, een begin van licht; als een belofte; als een wenkende ster die ons op weg zet, ons in beweging brengt. Dit feest roept ons op om in Gods openbaring te blijven geloven, ondanks alles. Om te geloven dat wij elke dag 'n stukje dichter bij het licht komen, en dat ons leven opgenomen is in het Christusmysterie, zoals de Koningen zijn opgenomen in het kersttafereel. De 'Wijzen uit het Oosten' zijn in de kunst vele malen voorgesteld. Zij werden gezien als vertegenwoordigers van de heidenen, en zelfs als typen van de verschillende leeftijden: 'n jongeman, een volwassene, en 'n grijsaard, of van de continenten, Europa, Azië, en Afrika. Met hun gaven eerden zij Jezus in zijn verschillende kwaliteiten. Goud is een koninklijk geschenk, wierook offert een priester om met de edele geur ervan alle onwelriekendheid te verdrijven, mirre, die het lichaam voor bederf behoudt, duidt op de onvergankelijkheid van Jezus' leven. Door die gaven aan te bieden lieten zij ook precies zien waar Jeruzalem tekort schoot, waarvan de mensen daar geen afstand wilden doen: Herodes schoot tekort als koning, de hogepriesters in waarachtige toewijding, het volk in een onbedorven godsdienstzin.

De wijzen uit het Oosten vertegenwoordigen al die talrijke mensen die eerlijk op zoek zijn naar de zin van het leven, naar de kracht van het goede, naar de bestemming van hun levensweg. Hun tocht leidt hen soms door het duister, soms worden zij geleid door 'n ster. Zij vinden, en zij worden gezonden. Zij worden geconfronteerd met boze machten, die proberen hen in hun greep te krijgen, maar omdat zij trouw zijn aan hun goede droom ontkomen zij.

De wijzen uit het Oosten: hun wijsheid was misschien hun bereidheid en hun ontvankelijkheid, ook al wisten zij veel van de loop van de hemellichamen, zij waren bereid een onbekende ster te volgen. Zij concurreerden niet met elkaar en hielden geen wedloop om elkaar voor te zijn. Hoe verschillend ook, zij trokken samen op. De machthebbers en de leidende figuren in het Midden Oosten van onze tijd zouden wij graag zoveel wijsheid, inzicht en menselijkheid toewensen. Dat zij eendrachtig zouden opgaan om het Kind te aanbidden en hun hulde te betuigen.

Maar hoe zal dat geschieden als er geen licht is dat hen leidt? En hoe kunnen de christenen pretenderen zo'n licht te zijn, in hun onderlinge verdeeldheid, die hen in het geboorteland van Jezus brengt tot potsierlijke gevechten om het bezit van heiligdommen, maar die overal verduisterd wordt waar verschil van inzicht niet wordt opgelost met verdraagzaamheid en respect voor ieders mening, maar wordt toegespitst in vooroordelen en het nadragen van feiten uit het verleden?

Het mysterie van deze dag toont ons de goddelijke uitnodiging aan heel de wereld en aan alle mensen om de vrede te zoeken langs de weg van weerloosheid en eenvoud, de weg die Jezus ons is voorgegaan, vanaf zijn geboorte tot het uiterste toe. Met de wijzen uit het Oosten willen wij ons eerbiedig en dankbaar voor Hem buigen, Hem aanbidden en onze hulde brengen.